

Az erdőgazdasági nyilvántartás naplói.

Irta: *Béky Albert.*

A gazdasági nyilvántartásba bejegyzendő adatok az erdőgazdálkodás folyásában többnyire nem úgy merülnek föl, hogy azokat a nyilvántartásba czélszerű volna egyenesen bevezetni; jobbára részletadatok ezek, míg a nyilvántartásba egész évre vonatkozó eredmények kerülnek. Ezeket a részletadatokat némely gazdaságban csak egyszerű jegyzékben szokták összegyűjteni; legmegfelelőbb azonban, ha erre a célra külön szerkesztett, rendszeres naplót vezetünk. Ilyen is van már több helyütt (pl. a kincstári gazdaságokban), olyat azonban, amelyik szerény véleményem szerint az adatokat kellő részletességgel és csoportosítással szedné össze, még nem ismerek s így talán nem végzek fölösleges munkát, ha az általam szerkesztettet — amely ha esetleg fejlesztésre szorul is, de az ismerteknél tágabb keretű — e lapok hasábjain közzéteszem.

Két naplót állítottam össze; egyik a fahasználatoké, a másik az erdőművelési munkálatoké. A mellékhasználatokhoz csak kivételes esetekben szükséges napló, ezt tehát figyelmen kívül hagytam.

A két naplónak közönséges (34/42 cm nagyságu) ivpapíron is jól elférő rovatai a következők:

Fahasználatok naplója.

Tételszám

A bejegyzés ideje $\left\{ \begin{array}{l} \text{hó} \\ \text{nap} \end{array} \right.$

Az anyagszámadás bevételi $\left\{ \begin{array}{l} \text{lap} \\ \text{tétel} \end{array} \right\}$ száma

A termelés czime

A fahasználat neme (fő- vagy előhasználat-e?)

A vágás neve (tarvágás, fokozatos felújító vágás, szálalás, áterdőlés, tisztító- és takarítóvágás, esetleges előhasználat)

A vágásterület { gazdasági tervi megjelölése } { gazdasági osztály vágássorozat tag erdőrészlet }
hozamba beszámítandó területe — kat. hold

Kihasznált fatömeg { fanem (fenyő-, tölgy-, bükk-, cser- és más lombfa, három csoport szerint elkülönítve) választék tényleges mérték mennyiség }
átszámítása egész tömörköbméterre { szorzó tényező tömör m^3 }

Tőérték (tőár) { levezetése a tényleges mérték egységére vonatkoztatva } { eladási ár } { költségek } { termelés közelités szállítás egyéb együtt } } korona
a tényleges mérték egységére vonatkoztatva
1 tömör köbméterre vonatkoztatva
a kihasznált fatömeg összes tőértéke egész K-ban

Megjegyzés.

Erdőművelési napló.

Tételszám

A bejegyzés ideje, hó és nap

Hivatkozás az ellenőrködő évre (e), pénznaplóra (p), vagy iktatókönyvre (i)

A végzett munkálat	neme és végrehajtási módjánál felhasznált	{	fanem	{	
			mag — <i>kg</i>		
	helye	{	gazdasági osztály	{	
			vágássorozat és tag		
	mennyisége és költsége	Erdősítés	{	természetes	{
uton					
vetéssel				{	terület — kat. hold
		költség — K f			
ültetéssel		{	terület — kat. hold		
	költség — K f				
Erdőápolás, erdővédelem és telkesítés	{	terület — kat. hold			
		hosszuság — <i>m</i>			
Csemete- kertek	{	terület — <i>m</i> ²			
		költség — K f			

A naplók vezetésére nézve szolgáljanak az alábbiak:

A *fahasználatoknál* az erdőgazdaságban is október elsejétől számítandó u. n. gazdasági év lévén szokásos, az október elsejétől az év végéig termelt faanyagot a következő év javára jegyezzük fel. Rendes, házilagosan kitermelt vágásban ez önmagától következik be, mert az ősszel megkezdett vágás faanyaga többnyire csak a következő év elején vétetik számba; ellenben például tővön és bárczára történő eladások még abban az évben lebonyolítottak s így ezeknél s az ezekhez hasonló esetek naplózásánál az esztendőre vigyáznunk kell.

A használatok a naplóba időszerinti sorrendben (naplószerűleg) is bevezethetők ugyan, czélszerűbb azonban már itt bizonyos csoportosítást használni, hogy az egymáshoz tartozó s az év végén összeadandó részletadatok már itt egymáshoz kerüljenek.

Ezt szem előtt tartva, külön helyet szentelünk úgy a fő-, mint

az előhasználatoknak is s mindkettőnél külön, néhány sorból álló számlát nyitunk az olyan erdőrészletnek, amelynek adatai előreláthatólag nem egyszerre fognak bejegyeztetni. Önálló számla nyitandó az esetleges előhasználatoknak (nem rendes vágásból való száraz, törött és fekvő fa; erdőrészletek szerint elő nem irt, elszórtan teljesített, kisebb mérvű áterdőlés, tisztító és takarító vágás, szálalás stb.), amelyeknek anyaga bárcza szerinti eladás, házi szükséglet (építkezés), illetményfa stb. címek szerint még tovább is elkülöníthető.

Az esetleges használatokból bárcza szerinti eladásairól (főleg, ahol sok van) faeladási jegyzéket (lajstromot) szoktak vezetni s ezt havonta zárják le. Czélszerű ezt a jegyzéket ezzel a rovatozással ellátni:

Sorszám

Kelet

A bárcza száma

A vevő { neve
lakóhelye

Az eladott faanyag	{	faneme		
		választéka		
		mértéke		
		mennyisége		
		egységára — K f		
		értéke — K f		
		átszámítási szorzótényező	<i>tm³-re</i>	
		fenyő	{ műfa tüzifa	} <i>tm³</i>
		tölgy	{ műfa tüzifa	
		bükk-, cser- és más lombfa	{ műfa tüzifa	

Ebből a jegyzékből a nyilvántartás részére szükséges adatok közvetlenül kiirthatók.

A fa főértékének fanemek és választékok szerint való elkülönítése fölösleges, mert az érték a nyilvántartásban ugyanis egybeolvad.

A napló egyes rovatainak kitöltéséhez alig kell magyarázat.

A gazdasági nyilvántartásban mindennemű faanyag tőértéke kimutatandó, az illetményül, házi czélokra stb. szolgáló fa értéke az árjegyzék szerinti tőárral számítandó ki.

A naplónak a tőérték bevezetésére vonatkozó rovatai egyszerűs mind ezen adatok gyűjtőhelyül is szolgálhat s mint ilyen hézagot pótol.

Az *erdőművelési napló* lényegében hasonlít az előbbihez. Itt a végzendő munkálatok neme: erdősítés (természetes uton, vetéssel, ültetéssel), erdőápolás stb. csemetekertek számára nyitunk a szükség szerinti sorból álló külön számlákat.

Az erdősítés háromféle módja a gazdasági nyilvántartásban elkülönítve kerül bejegyzésre s úgy ezek adatait már a naplóban czélszerű elválasztani. Az erdőápolás és csemetekerteket illetőleg a nyilvántartásban általában megelégszünk az egész évi munka és pénzbeli eredménynek egy tételben való bejegyzésével. Ha utóbbiakra vonatkozólag tapasztalati adatokat akarunk gyűjteni, akkor az egynemű munkáknak nyissunk a naplóban külön számlát, hogy az együvé irt részletadatok az év végén könnyen legyenek összevonhatók.

Igy pl. bizonyára érdemes megtudni, hogy mennyibe kerül a meglevő viszonyok között egy hold ültetésnek a fűféle gyomok nyomása alól való felszabadítása; mennyibe kerül 100 m^2 csemetekerti területnek vetéshez való előkészítése, 100 m^2 ugarterületnek egész évi gondozása stb.?

A csoportosítást viszonyainknak megfelelően eszközöljük s ily módon értékes adatok birtokába jutunk.

Az évi naplókat vagy mindjárt a félfordulószerkelet elején köttetjük egybe, vagy — ha nem tudjuk előre, hogy milyen terjedelműre lesz szükségünk — csak a tíz év végén és hozzacsatoljuk a felülvizsgálási munkálathoz.